

Projekt uchwały

Rady Gminy Ciepłowody

z dnia 11 lipca 2012 r.

UCHWAŁA Nr .....
Rady Gminy Ciepłowody
z dnia.....2012r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 - 2015.

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 1429, poz.887 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr142, poz.1591 z późn. zm.) Rada Gminy Ciepłowody uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciepłowody.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art 190.

Kierunki działania jakie umieścił ustawodawca w wyżej wymienionej ustawie to nowe rozwiązania, które przekształcają obecnie funkcjonujący system wsparcia dziecka i rodziny i przerzucają je od 1 stycznia 2012 roku na samorzady gminne. Podstawowym celem ustawy jaki przyświecał ustawodawcy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej.

Wprowadzenie nowego systemu wspierania dysfunkcyjnej rodziny ma na celu w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

Ustawa wprowadza nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy są to: asystent rodziny, rodzina wspierająca i placówki wsparcia dziennego.

Gmina będzie zobowiązana do zatrudnienia i finansowania asystenta rodziny, finansowania pomocy udzielanej przez rodziny wspierające rodzinom dysfunkcyjnym (zgodnie z zawartą umową), prowadzenia poradnictwa specjalistycznego, terapii, konsultacji oraz współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Koszty realizacji zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ponosi gmina. Z artykułu ustawy 197 wynika, że samorzady mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej , do 50% .

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu (art.35 ust.1 ustawy), a w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka (art.35ust.2 ustawy). O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2012-2015

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie

Gminny program wspierania rodziny opracowano na podstawie art 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Ochrona prawna jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art.71 ust.1 Konstytucji państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny.

Rodziny w Gminie Ciepłowody znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej, materialnej, rodziny przeżywające kryzys, zwłaszcza rodziny wielodzietne, niepełne, dotknięte bezrobociem, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony instytucji publicznych.

Kwestią szczególnej troski na terenie Gminy Ciepłowody jest problematyka ochrony rodziny, a w szczególności szeroko rozumiana opieka nad dzieckiem.

Realizacja zadań mająca na celu wsparcie rodziny wymaga ścisłej współpracy wielu podmiotów. Pomoc na rzecz rodziny realizowana jest przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego przy wsparciu organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ II

Cele programu

1. Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

2. Cel główny, o którym mowa w pkt 1 będzie realizowany poprzez :

a) diagnozowanie środowisk rodzinnych, w tym;

- rozpoznawanie i analizę problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (praca pracownika socjalnego ośrodka pomocy),
- bieżące kontakty pracowników socjalnych z pedagogiem szkolnym,
- analizę zachowań demoralizujących dzieci i młodzież podczas pobytu w środowisku domowym i placówkach oświatowych,

b) wzmacnianiu systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego, w tym:

- pomoc rodzinom w eliminowaniu czynnika ryzyka nieprzystosowania społecznego poprzez przydzielenie rodzinie asystenta rodziny oraz dostępu do poradni specjalistycznych,
- objęcie pomocą rodziną rodziną wspierającą,
- objęcie opieką i pomocą dziecka w placówce wsparcia dziennego,

c) zapobieganie dysfunkcji rodziny, w tym:

- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych zarówno do dzieci, jak i rodziców, służących rozwojowi rodziny,
- pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- wprowadzenie usług dla rodzin z dziećmi: opiekuńczych i specjalistycznych
- inspirowanie społecznej aktywności do działań samopomocowych,
- współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodziny dotkniętych problemem opiekuńczo-wychowawczym,

d) objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, w tym:

- organizacja wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, który w swoim programie będzie zawierał działania socjoterapeutyczne,
- interwencja kryzysowa w rodzinie,

e) profilaktykę, w tym:

- wspieranie i propagowanie idei wolontariatu,
- udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwoju specjalistycznego dla nich wsparcia.

Rozdział III

Formy i realizacja programu.

Formy realizacji zadań z zakresu wsparcia rodziny będą realizowane w środowiskach rodzin, ośrodku pomocy społecznej, placówkach oświatowo - wychowawczych, placówkach kościelnych, świetlicach środowiskowych, ośrodkach wsparcia oraz podczas imprez masowych.

Praca z rodziną

Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką,

wychowaniem będzie chroniła rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego poprzez następujące działania:

1. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
2. wsparcie rodziny z osobą długotrwale bezrobotną,
3. wsparcie rodziny zagrożonych ubóstwem,
4. rozwój systemu wsparcia dla rodzin z osobą niepełnosprawną i starszą,
5. zapobieganie niedożywieniu dzieci z rodzin ubogich,
6. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
7. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
8. prowadzenie indywidualnych konsultacji dla dzieci i rodziców,
9. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
10. motywowanie członków rodzin do podnoszenia swoich kwalifikacji,
11. wsparcie rodzin z problemem uzależnienia,
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
13. prowadzenie akcji pomocowych (korzystanie z bezpłatnej odzieży używanej, sprzętu ortopedycznego, zabawek, podręczników i książek),
14. udzielanie pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych pobieranych z CARITAS,
15. prowadzenie akcji promocyjnych i propagandowych,
16. opracowywanie przez asystenta rodziny we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który będzie skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
17. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
18. sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i ich członkach,
19. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o którym mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 180, poz.1493 z późn.zm.) lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędne (asystent rodziny, pracownik socjalny, pedagog, dzielnicowy),
20. objęcie opieki i wychowaniem dziecka w placówce wsparcia dziennego.

Pieczą zastępczą

Pieczą zastępczą sprawowana jest w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodziców.

Pieczą zastępczą organizuje powiat.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie art.35 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Opracowanie programu wspierania rodziny zgodnego z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jego realizacja ochroni dzieci pozbawione opieki w rodzinie naturalnej przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Praca z dziećmi

1. Pomoc dla dzieci z rodzin objętych programami rządowymi w zakresie przygotowania wyprawki szkolnej.
2. Dostęp do specjalistów dziecięcych dla wszystkich dzieci z terenu Gminy Ciepłowody (niezależnie od dochodu rodziny- psycholog, pedagog, terapeuta).

3. Tworzenie funduszy stypendialnych oraz przyznawanie stypendiów dla dzieci uzdolnionych z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
4. Dofinansowywanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci.
5. Dofinansowywanie obozu terapeutycznego dzieci z grup ryzyka.
6. Wspieranie wyjazdów integracyjnych dzieci i młodzieży.
7. Wspieranie i promowanie lokalnych liderów.
8. Praca w świetlicach szkolnych (pomoc przy odrabianiu lekcji, kółko zainteresowań pogadanki, wycieczki krajoznawcze, filmy, Internet).

Wychowanie

Wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania.

1. Włączanie do programów dydaktycznych zajęć profilaktyczno - edukacyjnych z zakresu patologii dewiacji ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień.
2. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.
3. Inicjowanie programów informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulacje medialną, grupową, ekonomiczną, sposobach prewencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
4. Inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.
5. Kontynuowanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.

Edukacja

Szkoła jako placówka integrująca, przekazująca wiedzę z różnych dziedzin, służąca wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, ucząca krytycyzmu oraz angażująca i przygotowująca uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny i społeczności, będzie realizowała zadania i cele wskazane w programie poprzez:

1. wspieranie uczniów mających problemy z nauką (konsultacje, zajęcia wyrównawcze, praca z nauczycielem, pomoc pedagoga, logopedy, psychologa, poradnictwo specjalistyczne, praca z rodzicem dziecka),
2. wspieranie i promocję uczniów uzdolnionych,
3. wypracowywanie procedury wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju dzieci i młodzieży.

Niepełnosprawni

Osoby samotne, rodziny z dziećmi dotknięte problemem niepełnosprawności w Gminie Ciepłowody mają kłopoty w wypełnianiu swoich ról w życiu codziennym. W ostatnich dwóch latach wzrasta liczba osób legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Przeprowadzono analizę problemów środowisk rodzinnych z problemami opiekuńczo-wychowawczymi gdzie występuje niepełnosprawność. Ukierunkowano działania wspierające, pomocowe dla dzieci i osób dorosłych (rodziców):

1. Ustalono bazę danych osób, dzieci niepełnosprawnych.
2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Zapewnienie usług opiekuńczych osobom dorosłym, dzieciom niepełnosprawnym.
4. Świadczenie usług specjalistycznych.
5. Informowanie o programach wspierających osoby niepełnosprawne z PFRON.
6. Wspieranie programów integracyjnych wśród środowisk osób zdrowych i niepełnosprawnych.
7. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Sport, rekreacja i wypoczynek

Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, który w swoim programie będzie zawierał działania socjoterapeutyczne:

1. Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży oraz rodziców.
2. Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.
3. Wyremontowanie i doposażenie świetlic.
4. Wykorzystanie wybudowanego i oddanego do użytkowania boiska „Orlik”.
5. Wspieranie różnych form turystyki.
6. Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
7. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.
8. Zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży w okresie wakacyjnym i zimowym.
9. Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo - rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
10. Wspieranie różnych form turystyki krajowej.

Zdrowie

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych to szereg działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji a przede wszystkim promowanie zdrowego trybu życia.

Działania, które przyczynią się do likwidowania deficytów zdrowia u dzieci i rodziców to:

1. realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (szczepienia ochronne, higiena, profilaktyka),
2. realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkole (wady postawy, zgryzu, wymowy, wzroku i nieprawidłowego żywienia),
3. realizacja programów przeciwdziałających przemocy, uzależnieniom,
4. realizacja programów propagujących zasady zachowania bezpieczeństwa w ruchu ulicznym, w domu w czasie zabawy, na wakacjach oraz w kontaktach z innymi ludźmi.

Bezpieczeństwo (dewiacje i patologie)

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i osób dorosłych poprzez:

1. Diagnoza skali zjawiska.
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
3. Rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym.

4. Promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych z Policją.
5. Promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży.
6. Ochrona dzieci przed uzależnieniami w rodzinie.
7. Akcje informacyjne dla rodziców na temat zagrożeń uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nikotyna, Internet).
8. Kontrola zakazu sprzedaży papierosów, alkoholu dzieciom i młodzieży do lat 18.

Rozdział IV

Priorytety w realizacji programu

1. Podejmowanie pełnych działań podmiotów publicznych i niepublicznych na rzecz rodzin.
2. Wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach, pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny.
3. Wspieranie rodziców w ich funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych, ochrona praw rodziny i dziecka.
4. Ochrona dzieci i młodzieży przed zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, wykojeniem oraz przestępczością.
5. Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
6. Propagowanie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin, dzieci i młodzieży.

Rozdział V

Realizatorzy programu

Realizatorami gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. Samorząd lokalny.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.
3. Zespół Szkół Samorządowych w Ciepłowodach.
4. SP ZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia w Ciepłowodach.
5. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Zespół Interdyscyplinarny.
7. Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Ciepłowodach..

Partnerzy:

1. PCPR.
2. Kurator sądowy.
3. Placówki leczenia uzależnień.
4. Kościół.
5. Kluby sportowe.
6. Psycholog i pedagog szkolny.
7. Dzielnicowy.

Rozdział VI

Zakończenie

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji: ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego i nieletnich, placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, przedszkoli, powiatowego centrum pomocy w rodzinie, rodzinnych form opieki zastępczej, policji, poradni pedagogiczno-psychologicznej.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Źródłem finansowania programu będą środki własne gminy. Przewiduje się również możliwość finansowania części zadań ze środków budżetu państwa oraz środków z Unii Europejskiej